

Aarhus d. 03. august 2017

Til Aarhus Kommune
Teknik & Miljø

Hørings svar ifm. *Forslag til Kommuneplan 2017*

INDLEDNING OG GENERELLE BEMÆRKNINGER

Indledningsvis bifalder Danmarks Naturfredningsforening (DN) Aarhus Kommunes erklærede ønske om en grønnere og mere bæredygtig by. Og ikke bare grønnere i overført betydning, men helt konkret på gade- og lokalitetsniveau. Naturen og de mangfoldige kvaliteter den rummer – også for mennesker – er et centralt integreret element i begrebet *Liveability*, og bør derfor helt naturligt prioriteres højt i bestræbelserne på at realisere begrebet i aarhusianernes hverdag. Det gælder især i de situationer, hvor ønsket om vækst og udvikling risikerer at kompromittere hensynet til eksisterende og ofte uerstattelige naturværdier. Her er det DN's håb, at man vil være tro mod intentionerne, og anlægge et langsigtet perspektiv med plads til forandring, men under hensyntagen til det bestående.

Overordnet finder vi, at "Forslag til Kommuneplan 2017 - Hovedstrukturen" på en overskuelig måde giver et godt overblik over de udviklingspotentialer og udfordringer, som kommuneplanen skal varetage. Planen rummer således mange gode hensigtserklæringer og retningslinjer og kan dermed blive et godt værktøj for den videre konkrete planlægning.

DN anerkender, at en af kommunens helt store udfordring og en central præmis for KP 2017 er væksten på 4-5.000 nye borgere om året. Men for os er det helt afgørende, at pladsen findes, uden det kompromitterer landskabet og naturværdierne.

DN anerkender endvidere, at der i en 12-årig periode kan være behov for justeringer af KP i form af KP-tillæg, hvis helt nye og uforudsigelige behov og ønsker opstår. Men vi har meget svært ved at acceptere, at kommunen, allerede inden planen overhovedet sættes til debat, tydeligt understreger, at "*der skal være mulighed for at sprænge rammerne, når der dukker et projekt op med en helt særlig god kvalitet*" (Planchef Niels-Peter Møhr i Århus Stiftstidende d 02.04.17). KP skal være et katalog, hvor borgerne kan se såvel begrænsningerne som fremtidsmulighederne for kommunen, ikke et "tag-selv-bord" for projektmagere. De "helt særlig gode kvaliteter" må henvises til de arealudlæg, der i ganske stort omfang fremgår af såvel den tidligere som denne plan.

Hvert kapitel i Kommuneplan 2013 sluttede med et afsnit om målsætninger efterfulgt af retningslinjer. I KP 2017 er målsætningerne udeladt! Dem ser vi gerne genindført og på en måde, så de gøres målbare og dermed kan evalueres.

Retningslinjerne, der afslutter hvert afsnit, er ofte formuleret i meget vage og upræcise vendinger. F.eks. rummer de 9 retningslinjer under "Sammenhæng mellem naturområder" (s.155-56) hele 8 gange brug af ordet "bør", og "skal" blot en enkelt gang

og her med tilføjelsen ”i videst muligt omfang”. Sådanne formuleringer er simpelthen for uforpligtigende.

De følgende bemærkninger relaterer sig alene til *Hovedstrukturen* i KP 2017, og prioriterer de temaer/overskrifter, som vi i DN har de bedste faglige forudsætninger for at vurdere og kommentere. I øvrigt har vi ved tidligere lejlighed haft mulighed for at afgive bemærkninger til miljøforhold som f.eks. VE-infrastruktur, Affaldsstrategi og Mobilitet/Trafik. Vi vil således her vægte de natur- og landskabsrelaterede forhold, der behandles i *Hovedstrukturen*.

DE BYNÆRE LANDSKABER OG SKOVENE / EN GRØNNERE BY MED MERE BLÅT (s. 45-52):

Riis Skov og Havreballe Skov er på kortet s. 44 ”Bynære landskaber og skovene” betegnet som ”Skov”, men på kortet s. 48 ”En grønner by med mere blå” betegnes de samme 2 skove som ”Byparker og grønne områder”. Vi savner en forklaring på, hvorfor de to skove tildeles forskellige betegnelser.

Mange gamle erhvervsområder har med tiden givet grobund for unikke og specielle naturelementer af høj bevaringsværdi. Arealerne ved Godsbanegården er et godt eksempel herpå. Vi foreslår derfor, at der på s. 51 tilføjes følgende nye retningslinje:

Når tidligere erhvervsområder omdannes til blandet by, skal man tage udgangspunkt i de eksisterende naturværdier, der ofte er opstået på eller omkring arealerne, inden man i stedet etablerer nyt.

FORBUNDET PÅ TVÆRS (s. 53-54):

Der er et kort over rekreative cykelruter, men der er ikke et tilsvarende kort over de væsentligste vandrestier; det savner vi.

Retningslinjerne mangler dynamik. Der står f.eks. ”Der er udpeget et rekreativt stiret”, men hvad med fremtiden? I Friluftspanen anføres under retningslinjer (s. 13) bl.a. ”Det eksisterende stinet skal udbygges, og der skal skabes nye sammenhænge mellem naturområder, udsigtpunkter o.l.” Det er da en langt bedre målsætning! Alle retningslinjerne fra Friluftspanen kunne i øvrigt overføres til KP 2017, eller der kunne i det mindste henvises til Friluftspanens retningslinjer som gældende ved de relevante afsnit.

DET VISUELLE MILJØ / BYUDVIKLING (s. 59-72):

DN anerkender behovet for byfortætning og i den forbindelse etablering af højhuse, idet udnyttelsen af den lodrette dimension alt andet lige begrænser inddragelse af nyt land i det horisontale. Men samtidig hedder det blot om de samme områder, at de grønne arealer/friarealerne ikke må indskrænkes. Det er efter vores mening ikke tilstrækkeligt, hvis kvaliteten i den fortættede by skal opretholdes. Der er behov for, at der skaffes yderligere friarealer

FÆLLES OM PLADSEN (s. 63-68):

Et helt specielt byudviklingsområde er Aarhus Ø, som i høj grad mangler et grønt opholdsareal. På grund af netop dette områdes helt særlige karakter og placering kunne det berettiget til et særskilt afsnit under ”Fælles om pladsen”. Århus Stiftstidende d. 18.04.17 bragte en kronik med overskriften: ”Giv Aarhus en havnepark og et museum i stedet for mere byggeri på havnen”. DN mener, at flere af intentionerne i denne kronik fortjener en nærmere vurdering i forbindelse med KP 2017.

BYVÆKST I PRIORITEREDE AKSER (s. 73-76)

Ikke helt sjældent præsenteres offentligheden og kommunen for ”en god idé”, som går fuldstændig på tværs af al overordnet planlægning, og som skaber utryghed ikke mindst for de nærmest boende. For at imødegå dette, foreslår vi følgende nye retningslinje:

Nye byudviklingsområder må først udlægges og tages i brug, når de allerede udlagte perspektivarealer er udnyttet.

BYUDVIKLING PÅ BAR MARK (s. 81-82)

Store sammenhængende ubebyggede områder med gode forbindelsesmuligheder (korridorer) til større naturområder og fredede områder har for os høj prioritet. DN må derfor tage forbehold overfor planerne om at etablere en ny storlandsby syd for Ringvej 2 ved Nordlige Bjergevej, idet området udgør en del af Holme-Bjergeområdet, der siden fredningerne af Holme-Bjerge er blevet friholdt for byudvikling efter et af kommunen givet tilsagn til Overfredningsnævnet.

KLIMATILPASNING / LAVBUNDSAREALER (s. 127-130)

DN støtter til fulde initiativerne vedrørende klimatilpasning herunder etablering af nye vådområder, men det er vigtigt i forbindelse med udpegningen, at også eventuelle negative effekter på naturen indgår i overvejelserne, f.eks. skal betingelserne for ørredernes vandring medtages i beslutningsgrundlaget.

OMRÅDER MED SÆRLIGE NATURBESKYTTELSESINTERESSER (s. 151-154):

Biodiversitet eller - som kommunen betegner det her - biologisk mangfoldighed har for lidt plads i retningslinjerne. Med det tab af netop biologisk mangfoldighed, som vi til stadighed er vidne til, skal det efter vores mening have en mere central placering og direkte indgå i retningslinjerne (også under flere af de andre afsnit). Retningslinje 160 kunne således med fordel erstattes med formuleringen fra Naturkvalitetsplanen, hvor der står:

”Naturen og den biologiske mangfoldighed skal indgå som et styrkende element i kommunens planlægning, for eksempel for nye boligområder, klimatilpasning, grønne områder og friluftslivet”
(og her står der faktisk *skal* og ikke *bør!*).

Med venlig hilsen

Sebastian Jonshøj, formand og Søren Højager